

דליכא רק חד קרא דלכפר לא שמעינן רק קמא ולא לדורות עיי"ש.

והנה ברבינו בחיי פ' בא מביא בשם רבינו חננאל ז"ל, דבמדבר לא היו מקדשין החודש עפ"י ראי' רק עפ"י חשבון משום דהענן הי' מכסה הלבנה עיי"ש. ומעתה מיושב לנכון הקושי הנ"ל, כיון דעיקר קושית הש"ס ואימא ר"ה היינו רק על ר"ה קמא דהי' במדבר כדברי הגבורות ארי הנ"ל, ובמדבר הא לא היו מקדשין עפ"י ראי' רק עפ"י חשבון, א"כ שפיר היו יודעין מתי יחול ר"ח ושפיר היו יכולין לעשות פרישת שבעה ימים בדיוק וז"פ עכ"ד.

דף ג' ע"ב

בגמ': קח לך משלך וכו'.

והיינו שמשה רבינו היה צריך להביא את הבשמים מכספו שלו.

וקשה לכאורה, לשם מה היה צריך לקחת בשמים מן הנשיאים כמו שכתוב "והנשאם הביאו את אבני השהם וגו' ואת הבשם וגו'" (שמות, לז, כח-כט) הלא משה רבינו היה צריך להביא את הבשמים מהכסף שלו.

ומתריץ הגאון רבי מנחם זעמבא הי"ד לפי הירושלמי ריש מסכת יומא שציבור יכול לנדב ולמסור ליחיד ונחשב כשלו, ולפיכך הנשיאים הביאו את הבשם, אבל מסרוהו למשה כדי שיקיים "קח לך" - משלך ע"כ.

ואולי משום זה כתוב בפסוק שאחר זה, "כל איש ואשה אשר נדב לבם אתם להביא לכל המלאכה אשר צוה לעשות ביד משה" וגו' ואולי מה שכתוב "ביד משה" בא לרמז שנתנו ביד משה, שמסרו למשה יפה יפה, כדי שיקיים את מש"כ "קח לך" וכו"ל.

(וללוי אמר)

★★

בגמ': כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן מתני חדא, ר' יהושע בן לוי מתני תרתין, ר' יוחנן מתני חדא וכו' והא אנן תנן וכו' מעלה בעלמא וכו'.

הרמב"ם בפ"ב מהל' פרה (ה"ב) כתב דשבעת ימים קודם שריפת הפרה מפרשין כהן השורף אותה מביתו וכו' ודבר זה קבלה ממשה רבינו.

ובמנחת חינוך (מצוה שיב אות א) כתב דלפי דברי הפני יהושע והטורי אבן בר"ה שם, דתירצו קושית רבינו תם מהתוספתא, וכתבו דדין זה אם הקריבו שעיר אחד או שנים יהי' תלוי במחלוקת ר"י ור"ש בשבועות (ב ע"א), דלר' שמעון דשעירי הרגלים מכפרין על שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף ושעירי ראשי חדשים מכפרין על טהור שאכל את הטמא, א"כ היו צריכים להקריב בר"ה שני שעירים משום דאין כפרתן שוה, ודברי התוספתא שפיר קאי אליביה, משא"כ לר' יהודה שם דס"ל דגם שעירי הרגלים וגם שעירי ראשי חדשים מכפרין על שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף, א"כ שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים כפרתן שוה, ושפיר י"ל דבראש השנה לא צריך להקריב שעיר ראש חודש, עיי"ש, א"כ אין ראי' מהגמרא כאן, די"ל דהגמרא כאן קאי גם אליבא דר' שמעון דהקריבו בר"ה שני שעירים וע"כ לא תירצה הגמרא כאן דנין שני שעירים משני שעירים וכו', אבל לר' יהודה בשבועות הנ"ל שפיר י"ל דהקריבו רק שעיר אחד וכו"ל, עיי"ש.

★★

בגמ': ואימא ראש השנה דפרישת שבעה ליום אחד וכו'

כותב הגה"ק ר' דוד משה רבינוביץ זצ"ל-הי"ד בקובץ ברכת שלמה - כתר תורה (בנד"מ ע' 170):

הקשה חכ"א הא בר"ה לא משכחת פרישת שבעה כיון דהוי בר"ח ואינם יודעים אם החודש יהי' חסר או מלא א"כ ימצא דיהי' או פרישת שמנה או פרישת ששה. ובש"ס לעיל קאמר הזה כתיב כזה, ומשמע דבעי דוקא דומיא דמילואים שבעה ימים והוא הערה יפה. ואנכי הראיתי שקושי' זו קשה ביותר על ירושלמי בריש פירקין דפריך ואימא ר"ח קשה כנ"ל, הא לא ידעינן אם החודש יהי' מלא או חסר וא"כ לא משכחת בדיוק שבעה ימים רק שמונה או ששה כנ"ל.

ונ"ל דהנה בגבורות ארי כתב לחדש, לפי מה דמבואר בש"ס לקמן ד' דגבי יוהכ"פ צריך תרי קראי בזאת יבוא אהרן אל הקודש במה שאמור בענין דמילואים. וקרא דכאשר עשה וכו' לכפר עליכם, משום דמחד קרא הוי אמרי' דוקא יוהכ"פ קמא הוא דבעי פרישה כדאשכחן במילואים אבל לדורות לא, מש"ה צריך הקרא דלכפר עיי"ש. וא"כ הכא דפריך הש"ס כל הני קושיות דנוקי הקרא דלכפר על חג המצות או עצרת או ר"ה היינו רק על קמא לחוד פריך דניבעי פרישה ולא לדורות כיון